

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Skarbu

celem wykonania — na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austriackiego — ustawy z dnia 16 lipca 1920 r. (Dz. U. № 75 poz. 509) o opłatach stemplowych od ubezpieczeń.

Na podstawie art. 18 powołanej ustawy zarządzam, co następuje:

1. Instytucje ubezpieczeniowe.

(art. 1 ustawy).

§ 1. Przez instytucje ubezpieczeniowe należy rozumieć wszelkie instytucje państwowe i prywatne, zajmujące się zawodowo zawieraniem umów ubezpieczenia, niezależnie od tego, czy czynność wchodzi w zakres ich zajęcia głównego, czy też należy do zajęć ubocznych (np. przedsiębiorstwa kolejowe, transportowe, składowe i t. p.)

Obojętnem jest przytem, czy powyższe instytucje ubezpieczeniowe są spółkami akcyjnymi czy zrzeszeniami opartymi na wzajemnej odpowiedzialności członków (związki, stowarzyszenia i t. p.

§ 2. Za instytucje ubezpieczeniowe uważa się także zakłady zaopatrzenia (instytuty pensyjne i t. p.). bez względu na to, czy są to zakłady wspólnego zaopatrzenia czy też specjalne fundusze zaopatrzenia, zebrane w całości lub w części ze składek członków, a przeznaczone na zapewnienie zaopatrzenia (np. na starość, podczas wdowieństwa, koszta pogrzebowe i t. p.) bądź członkom bądź innym osobom np. wdowom po członkach.

Nie stanowi przytem różnicy, czy zakład zaopatrzenia jest samoistnym podmiotem prawnym, czy też służący mu majątek należy do osoby trzeciej, lub czy fundusz zaopatrzenia po rozwiązaniu zakładu przypada uczestnikom czy nie.

Nie ma znaczenia także okoliczność, czy zakład zaopatrzenia został założony przez członków czy też przez osoby inne, czy ograniczony jest tylko na członków czy nie, czy ma własny zarząd czy też jest zarządzany przez inną osobę, wreszcie czy trzecia osoba jest obowiązana do wypełnienia roszczenia do zaopatrzenia, czy też tylko za wypełnienie roszczenia odpowiada.

2. Przedmiot opłaty.

(art. 1 i 2 ustawy).

§ 3. Przedmiotem opłaty są nietylko pierwsze umowy ubezpieczenia, lecz także umowy o przedłużeniu, zmianę ubezpieczenia i t. p., bez względu na to, czy przy zawarciu powyższych umów sporządzono dokument, czy nie, i czy posiada on przepisane formalności prawne.

To samo dotyczy umów zawartych przez przystąpienie do zrzeszeń, opartych na wzajemnej odpowiedzialności członków, i do zakładów zaopatrzenia (§ 2).

§ 4. Przez wypłaty sum ubezpieczeniowych należy rozumieć wszelkie świadczenia ubezpieczającego na rzecz ubezpieczonego lub osoby trzeciej, bez względu na to, jaką mają nazwę.

Należą tu także wypłaty za wykup polis.

W zakładach zaopatrzenia (§ 2) za wypłatę sum ubezpieczeniowych uważa się sumę wszystkich w ciągu roku rachunkowego wypłaconych kwot zaopatrzenia.

Świadczenia wpisane na dobro należy uważać za wypłatę.

3. Podstawa obliczenia 3% opłaty.

§ 5. Podstawę do obliczenia trzyprocentowej opłaty (art. 2 ustęp 1) stanowi suma wszystkich składek, zebranych na podstawie umów lub postanowień statutowych w ciągu roku rachunkowego z każdego działu ubezpieczenia.

§ 6. Do podstaw obliczenia należą także wszelkie pobory dodatkowe, nie stanowiące zwrotu opłat stemplowych od umowy ubezpieczenia lub innych danin publicznych, uiszczonych przez ubezpieczającego na rzecz państwa lub związków samorządnych.

§ 7. Składka podlega opłacie bez potrącenia z niej: wydatków na administrację (koszta handlowe, organizacji, akwizycji, na opłacenie lekarzy i t. p.), roszczeń ubezpieczonego lub osób trzecich do pewnej części składki (z tytułu prowizji), albo do części w zyskach instytucji ubezpieczeniowej (udział w zyskach i t. p.) z wyjątkami wskazanymi w § 13 ustęp 2, i udziałów przekazanych zakładom reasekuracyjnym.

§ 8. Za pobory dodatkowe należy uważać dopłaty na koszty admistracji, polisowe, porto, badania lekarskie i t. p.

Natomiast kary za niedopełnienie umowy ubezpieczenia, procenty za zwłokę w uiszczeniu składek, koszty ustalenia szkody, sądu rozjemczego, nie należą do podstaw obliczenia opłaty.

§ 9. W zakładach ubezpieczeniowych, opartych na wzajemnej odpowiedzialności członków, należą do podstawy obliczenia opłaty także kwoty uiszczone przy wstąpieniu, zapisaniu lub przyjęciu, składki na fundusz gwarancyjny i wszelkie dopłaty.

§ 10. W zakładach zaopatrzenia stanowią podstawę obliczenia opłaty wszelkie świadczenia członków i osób trzecich na podstawie umów lub postanowień statutowych, o ile świadczenia te służą do uzasadnienia roszczenia do zaopatrzenia.

§ 11. W zakładach zaopatrzenia pracowników należą do podstaw obliczenia opłaty, oprócz świadczeń członków, także świadczenia pracodawców i osób trzecich, przewidziane bądź w umowach bądź w statutach, jeśli służą do uzasadnienia roszczenia do zaopatrzenia niezależnie do tego, czy świadczenia te następują w wykonaniu obowiązku przyjętego zamiast pracownika, czy też w wykonaniu osobistego obowiązku.

Natomiast nie należą do podstaw obliczenia opłaty dary dobrowolne pracodawców lub osób trzecich, nie przewidziane w umowach lub statutach, lub wprawdzie przewidziane, jednak nie mające żadnego związku z roszczeniem poszczególnych członków zaopatrzenia.

§ 12. Wszelkie dopłaty składek, wynikające ze zmiany warunków ubezpieczenia np. dopłaty zniżek, przyznanych pierwotnie w składkach, w wypadku wcześniejszego rozwiązania umowy ubezpieczenia od szkody, należą również do podstaw obliczenia opłaty.

§ 13. Z zebranej sumy składek (art. 2 ustęp 1 ustawy) należy potrącać:

- 1) składki i pobory dodatkowe, podlegające zwrotowi z powodu całkowitego lub częściowego rozwiązania umowy ubezpieczenia (storno),
- 2) zwroty (bonus), wynikające z udziału w zyskach ubezpieczonych w zakładach ubezpieczeń, opartych na wzajemnej odpowiedzialności członków.

§ 14. Jeśli wskutek zmiany ubezpieczenia na ubezpieczenie wolne od składek, zaliczono składki, wpłacone za zmienione ubezpieczenie, na poczet nowego ubezpieczenia, to składki te nie podlegają opłacie.

4. Podstawa obliczenia 1% opłaty.

§ 15. Podstawę do obliczenia 1%-owej opłaty (art. 2 ustęp 2 ustawy) stanowi ogólna suma wypłat, dokonanych w ciągu roku rachunkowego na podstawie umów ubezpieczenia albo postanowień statutowych zakładu ubezpieczenia.

Należą tu zatem:

- 1) w zakładach ubezpieczeniowych: a) wynagrodzenia szkód (sumy ubezpieczeniowe lub renty) po nadejściu wypadku, przewidzianego w umowie lub statucie, wypłaty za wykup polis, zwroty składek itp. świadczenia, b) wypłaty ubezpieczonym udziałów w zyskach;

- 2) w zakładach zaopatrzenia: wszystkie kwoty zaopatrzenia, wypłacone stosownie do postanowień umów lub statutów.

§ 16. Nie podlegają opłacie zwroty nienależnie wpłaconych składek lub części składek z powodu wygaśnięcia lub nieistnienia stosunku ubezpieczenia.

§ 17. Przy obliczeniu powyższej opłaty nie mogą być wyłączone z podstawy obliczenia: udziały zakładów reasekuracyjnych, daniny publiczne, przypadające z powodu istnienia stosunku ubezpieczenia lub zaopatrzenia, rozszczenia wzajemne zakładów ubezpieczenia, potrącane przy wypłacie np. z tytułu niespłaconej zaliczki, udzielonej na polisę lub z tytułu zaległych składek itp.

§ 18. Obowiązek do uiszczenia opłaty od powyższych świadczeń powstaje z chwilą dokonania wypłaty.

Zadatki na poczet wynagrodzeń szkód (sum ubezpieczeniowych) podlegają opłacie w tym roku rachunkowym, w którym dokonano wypłaty zadatku.

5. Uwolnienia od opłat stemplowych (należności stemplowych i bezpośrednich).

(art. 5).

§ 19. Opłaty, określone w art. 2 ustawy, mieszczą w sobie opłaty stemplowe (należności stemplowe i bezpośrednie) od wszelkich dokumentów, sporządzonych celem zawarcia, stwierdzenia lub przedłużenia umowy (wnioski ubezpieczenia, świadectwa tymczasowe, polisy, polisy dodatkowe, duplikaty polis, pokwitowania, dokumenty, dotyczące rozwiązania umowy, kwity na zwroty składek lub ich części, dokumenty dotyczące redukcji ubezpieczenia, kwity na wypłacone wynagrodzenia szkód i inne świadczenia ubezpieczających na rzecz ubezpieczonych itp., o ile opierają się na umowach ubezpieczenia lub postanowieniach statutowych).

Opłaty powyższe nie obejmują jednak opłat od dokumentów, sporządzonych z powodu zaciągnięcia i zwrotu pożyczki na polisę, oraz opłat od weksli i dokumentów uważanych narówni z wekslami, jeśli te dwa ostatnie rodzaje dokumentów wystawiono celem pokrycia składek należnych od ubezpieczonych.

6. Uwolnienia od opłat określonych w art. 2 niniejszej ustawy.

(art. 6 ustawy).

a) Ubezpieczenia przymusowe.

§ 20. Umowy, zawierane przez instytucje przymusowych ubezpieczeń społecznych są wówczas wolne od opłat, przewidzianych w art. 2 ustawy, gdy ubezpieczeni podlegają przymusowi ubezpieczenia na podstawie następujących obowiązujących ustaw:

- 1) austriackiej ustawy z dnia 28 grudnia 1887, Dz. p. p. № 1 z r. 1888, o ubezpieczeniu robotników od wypadków;
- 2) austriackiej ustawy z dnia 30 marca 1888, Dz. p. p. № 33, zmiennej ustawy z dnia 20 listopada 1917, Dz. p. p. № 457, o ubezpieczeniu robotników na wypadek choroby;
- 3) austriackiej ustawy z dnia 28 lipca 1889, Dz. p. p. № 127, o kasach brackich;
- 4) austriackiej ustawy z dnia 16 lipca 1892, Dz. p. p. № 202, o zarejestrowanych kasach zapomogowych;

- 5) austriackiej ustawy z dn. 16 grudnia 1906 r., Dz. p. p. № 1 z r. 1907, w brzmieniu zmienionem rozporządzeniem cesarskiem z dnia 25 czerwca 1914 Dz. p. p. № 138 o ubezpieczeniu na starość urzędników prywatnych;
UWAGA. Należą tu także umowy zastępcze.
- 6) ustawy z dnia 19 maja 1920 (Dz. U. № 44 poz. 272) o obowiązku ubezpieczeniu na wypadek choroby. Umowy ubezpieczenia sumy wyższej niż ta, do której ubezpieczony, ulegający przymusowi ubezpieczenia, jest ustawowo obowiązany, podlegają opłatom (art. 2 ust.) co do nadwyżki.

Umowy, zawierane przez instytucje wymienione w ustępie 1 z osobami, niepodlegającymi obowiązkowi ubezpieczenia, są przedmiotem opłat (art. 2 ust.) w całej pełni.

§ 21. W wypadkach, w których zachodzi wątpliwość, czy daną instytucję ubezpieczeniową należy uważać za instytucję przymusowych ubezpieczeń społecznych, rozstrzyga Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej.

b) Umowy zawierane poza granicami Rzeczypospolitej.

§ 22. Umowy, zawierane poza granicami Rzeczypospolitej przez zagraniczne oddziały polskich instytucji ubezpieczeniowych, są wolne od opłat (art. 2 ustawy), jeżeli zakład główny, mający siedzibę w granicach Państwa, udowodni, że umowy te uległy zagranicą analogicznym opłatom.

Jako dowód należy przedłożyć władzy skarbowej jednocześnie z obliczeniem (art. 9 ustawy) uwierzytelniony przez upoważnionego przedstawiciela Państwa Polskiego wyciąg z zagranicznych przepisów prawnych, na podstawie których umowy tego rodzaju podlegają opłatom analogicznym zagranicą.

W braku powyższego dowodu ulegają umowy wskazane w ustępie 1. opłatom (art. 2 ustawy) narówni z umowami zawieranymi w granicach Państwa.

7. Miejsce i sposób uiszczenia opłat.

(art. 8 ustawy).

§ 23. Opłaty (art. 2 ustawy) należy uiszczać w tych kasach skarbowych (Urzędach podatkowych) uprawnionych do przyjmowania opłat od ubezpieczeń, w których okręgu ma siedzibę centralny zarząd zakładu ubezpieczeniowego krajowego lub reprezentacja (agencja) zakładu ubezpieczeniowego obcokrajowego.

§ 24. Celem uiszczenia opłat należy złożyć w kasie skarbowej deklarację, która ma zawierać kwotę opłaty, wyrażoną cyframi i słowami, nazwę i siedzibę uiszczającego zakładu ubezpieczeniowego, przedmiot opłaty, okres czasu, za który uiszcza opłatę, miejsce i datę wystawienia, tudzież podpis.

8. Uiszczenie opłaty na poczet. Obliczenie opłat wedle zamknięć rachunkowych.

(art. 9 ustawy).

§ 25. Zakłady ubezpieczeniowe nowopowstałe lub istniejące krócej niż rok kalendarzowy, mają aż do pierwszego ustalenia opłat na podstawie zamknięć rachunkowych za cały ubiegły rok rachunkowy, uiszczać opłaty (art. 9 ustęp 1 ustawy) za każdy ubiegły kwartał kalendarzowy, według sum

składek, zebranych w ubiegłym kwartale i według sum wypłat, dokonanych w ciągu ubiegłego kwartalu.

§ 26. Obliczenie, celem ustalenia opłat (art. 2 ustawy), dokonane na podstawie zatwierdzonych zamknięć rachunkowych, należy złożyć u tej władzy skarbowej pierwszej instancji, mającej poruczone sprawy opłat (należności) stemplowych, w której okręgu ma siedzibę centralny zarząd zakładu ubezpieczeniowego krajowego lub reprezentacja (agencja) zakładu ubezpieczeniowego zagranicznego.

Władzami takimi są: na obszarze b. zaboru rosyjskiego: Urzędy Skarbowe podatków i opłat skarbowych (w Warszawie I-szy, w Łodzi II-gi Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych), na obszarze b. zaboru austriackiego: Dyrekcje okręgów skarbowych (we Lwowie i w Krakowie: Urzędy Wymiaru Należności, w Księstwie Cieszyńskim: Urząd Wymiaru Należności).

Do obliczenia powyższego mają być załączone zamknięcia i sprawozdania rachunkowe danego zakładu.

§ 27. Obliczenie (art. 9, ustęp 2 ustawy) ma zawierać w oddzielnych rozdziałach:

- 1) kwoty roczne całego obrotu, dotyczącego opłat, nie wyłączając obrotu wolnego od opłat, w sumach końcowych, lecz oddzielnie według:
 - a) poszczególnych działów ubezpieczeń, a w tych działach według składek, poborów dodatkowych, wynagrodzeń szkód (sum ubezpieczeniowych) łącznie ze zwrotami składek, udziałów w zyskach i sum wypłaconych za wykup polis;
 - b) świadczeń członków, świadczeń innych osób i świadczeń zakładu zaopatrzenia;
- 2) kwoty roczne całego obrotu, wolnego od opłat, według podziału wskazanego pod lit. a) i b), rozdzielone ponadto według poszczególnych rodzajów uwolnienia;
- 3) podstawy wymiaru, które okażą się przez przeciwstawienie sum rocznych końcowych pod 1) i 2), powstałe z sum rocznych, podlegających tej samej stawce opłaty (3% lub 1%) wzięte razem; przypadające od nich opłaty i łączną sumę opłat;
- 4) sumę łączną opłat uiszczonych na poczet (art. 9 ustęp 1 ustawy) i daty uiszczenia;
- 5) różnicę (dopłatę lub nadpłatę), okazującą się z przeciwstawienia kwot opłat pod 3) i 4);
- 6) różnicę, okazującą się między wpisami w obliczeniu rocznym (i jego załącznikach) a wpisami w zamknięciach i sprawozdaniach rachunkowych, i wyczerpujące wyjaśnienie tej różnicy.

§ 28. Różnicę (art. 9, ustęp 3 ustawy) należy uiścić w sposób wskazany w §§ 23 i 24. Wyrównania opłaty (art. 9, ustęp 4 ustawy) należy dokonać w ciągu miesiąca od dnia doręczenia orzeczenia władzy skarbowej.

9. Kontrola.

(art. 15 ustawy)

§ 29. Zakłady ubezpieczeniowe krajowe oraz przedstawiciele zakładów ubezpieczeniowych obcokrajowych obowiązani są podać władzy skarbowej (§ 26) swą firmę i złożyć statuty i warunki ubezpieczenia do dnia 1 listopada 1920 r.

O zmianach w statutach lub warunkach ubezpieczenia należy donieść w ciągu dni 14-tu po zatwierdzeniu przez władzę, dołączając po dwa egzemplarze statutów i warunków.

Zakłady nowopowstałe mają podać swą firmę i złożyć statuty i warunki w trybie i terminie, wskazanych w ustępie 2.

10. Postanowienia przejściowe.

§ 30. Opłatom (art. 2 ustawy) i przepisom, dotyczącym tych opłat podlegają także i te świadczenia (art. 3 ustawy), dokonane po wejściu w życie ustawy, które opierają się na umowach zawartych przed wejściem w życie ustawy.

§ 31. Zdanie drugie art. 17 ustawy dotyczy także przepisów o opłatach od ubezpieczeń, zawartych w art. 378 — 384 ros. ustawy o opłatach z r. 1903 (Zb. Pr. T. V.).

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie jednocześnie z ustawą t. j. dnia 1 października 1920 r.

Warszawa, dnia 27 września 1920 r.

Minister Skarbu:

w z. *Rybarski*